

Міністерство освіти і науки України
Харківська національна академія міського господарства

Ю.О. Фатєєв, І.О. Михайлова

Програма та робоча програма навчальної дисципліни

«ФІЛОСОФІЯ»

(для студентів 2 курсів денної і заочної форм навчання освітньо-
кваліфікаційного рівня бакалавр, напряму підготовки

6.060103 «Гідротехніка (Водні ресурси)»)

Харків – ХНАМГ – 2009

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни “Філософія” для студентів 2 курсу денної і заочної форми навчання напрямку підготовки 6.060103 «Гідротехніка (Водні ресурси)» / Укл. Ю.О. Фатєєв, І.О. Михайлова – Харків: ХНАМГ, 2009. - 27 с.

Укладачі: Ю.О. Фатєєв, І.О. Михайлова

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рецензент: проф. В.В. Будко

Затверджено на засіданні кафедри філософії та політології, протокол № 1 від 29.08.2009 р.

Зміст

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	6
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	7
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	8
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	9
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни філософія	9
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	13
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента (денна форма навчання) ...	13
2.2. Розподіл обсягу навчальної роботи студента (заочна форма навчання)..	14
2.3. Зміст дисципліни	15
2.4. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента	16
2.5. Самостійна навчальна робота студента	22
2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту	23
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення.....	26

ВСТУП

Дисципліна “Філософія” є базовою складовою частиною циклу гуманітарних суспільних дисциплін, він є теоретичною основою гуманітарної освіти. Курс філософії зорієнтовано на творче осмислення досягнень світової філософської культури, виховання у студентів мислення і вміння наукового аналізу стосовно до потреб сучасного життя та змін у суспільній свідомості. Вивчення курсу спрямовано на формування духовного світу студентів, як людини котра усвідомлює своє місце у світі, суспільстві, може розуміти сенс власного існування. Курс повинен надати можливість орієнтуватися у численних поглядах на світ, його загальну побудову, роль людини у світі, розумітися на різноманітних методологічних методах пізнання. Головною метою є сенс вважати вміння студентів використовувати знання філософії у власному житті, міжособистих стосунках, науковій та практичній діяльності.

Курс містить декілька складових частин: релігієзнавство, філософія, логіка, етика та естетика, кожний з яких має власні цілі, завдання та передбачає особисті вимоги до знань та вмінь студентів.

Курс філософії спрямовано до навчання студентів філософському досягненню дійсності, залучення до надбань і досягнень світової та української філософської думки, розвитку уявлення про генезис та формування світового історико-філософського процесу з багатогранністю світоглядних та методологічних позицій різних шкіл й напрямків, на отримання навичок та обґрунтовування власної світоглядної позиції, та розумінню сучасних філософських напрямків та течій.

- **ОКХ** ГСВОУ МОНУ «Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра напряму підготовки 0926 «Водні ресурси», затверджено Наказом Міністерства і науки України від 04.06.2004 р. № 452. (з 2006р. напрям 6.060103 «Гідротехніка» (Водні ресурси))
- **ОПП** ГСВОУ МОНУ «Освітньо-кваліфікаційна програма бакалавра напряму підготовки 0926 «Водні ресурси», затверджено Наказом Міністерства

і науки України від 04.06.2004 р. № 452. (з 2006р. напрям 6.060103 «Гідротехніка» (Водні ресурси))

- **СВО ХНАМГ** Навчальний план підготовки бакалавра напрямом 6.060103 «Гідротехніка» (Водні ресурси) за спеціальністю «Водопостачання і водовідведення»; 2007 рік затвердження.

Розробники програми: доц. Фатєєв Юрій Олексійович, Михайлова Інна Олександрівна

Програма ухвалена: кафедрою філософії та політології, протокол № 1 від 29 серпня 2009 р. Вченою радою факультету ЕОМ (протокол №   від   ).

Програма погоджена випусковою кафедрою водопостачання, водовідведення та очищення вод.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни (за ОПП): формування філософської культури мислення та пізнання навколишнього світу та людини, розвитку навичок застосування філософської методології, забезпечення логіко-методологічний рівень досліджень при підготовці спеціалістів, ознайомлення студентів з правилами і законами логічного мислення, враховуючи особливість підготовки спеціалістів на основі спеціальних прикладів опанування студентами логіки професіонального дослідника, забезпечити глибоке засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, високу світоглядно-методологічну культуру студентів, формування системи знань з етики та естетики, залучення до фундаментальних етичних та естетичних цінностей, перетворення їх у стійкі переконання та мотиви поведінки, забезпечити науково методологічний рівень з релігієзнавства при підготовці спеціалістів згідно вимогам міністерства освіти України і державним нормативним актам, опанування студентами методів професіонального дослідження, формування розуміння сутності релігійних течій та проблем сучасного релігійного життя.

1.1.2. Предмет вивчення дисципліни: найзагальніші та універсальні взаємозв'язки та взаємовідносини людини, природи та світу, світ як цілісність і відношення та місце людини у світі, історія виникнення та розвитку релігії, найбільш загальні закони і форми етичного та естетичного пізнання, засвоєння і перебудови суспільного життя по законам краси, основні форми і закони правильного мислення.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахі-

вця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Історія України	Соціологія Політологія
Правознавство	Основи системного аналізу
	Методологія професійної діяльності

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Дисципліна **Філософія**

(5.5/198)

Модуль 1. Філософія

ЗМ1. Історія філософії

1. Філософія як світогляд, її призначення, зміст і функції в суспільстві.
2. Філософія античного світу.
3. Філософія середньовічного суспільства.
4. Філософія Відродження та Реформації.
5. Філософія Нового часу та доби Просвітництва.
6. Німецька класична філософія та марксизм.
7. Традиції та особливості розвитку філософської думки в Україні.
8. Сучасна світова філософія.

ЗМ2 Онтологія.Гносеологія

9. Матерія
10. Свідомість
11. Пізнання

ЗМ3 Соціальна філософія

12. Суспільство як система що розвивається.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, со- ціально- побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, ор- ганізаційна, управ- лінська, виконавсь- ка)
Репродуктивний рівень. <i>Вміння:</i> дає повні, вичерпні відповіді на про- грамні запитання; вміє користуватися довідко- вою літературою. <i>Знання:</i> має всебічні і глибокі знання навчаль- ного матеріалу за програмою дисципліни; за- своїв основні соціологічні концепції; знає сис- темну теорію суспільства.	Соціально- виробнича, соці- ально-побутова сфери діяльності.	Організаційна, управ- лінська, виконавська функції.
Алгоритмічний рівень. <i>Вміння:</i> вміє вільно виконувати практичні за- вдання, передбачені програмою; використовув- вати довідникову літературу; застосовуючи типові методи емпіричного соціологічного дослідження, визначити характеристики суспі- льної реальності. <i>Знання:</i> знає особливості соціальної структури та соціальної стратифікації сучасного суспіль- ства, характеристики та функції основних со- ціальних інститутів (сім'я, культура, економі- ка, політика, релігія), структуру особистості та її типологію.	Виробнича, соціально- виробнича, соці- ально-побутова сфери діяльності.	Організаційна, управ- лінська, виконавська функції.
Евристичний рівень. <i>Вміння:</i> демонструє навички творчого мислен- ня, на основі аналізу результатів соціологічно- го дослідження, літератури про стратифікацію суспільства визначає його структуру та харак- теристики розвитку суспільної системи конк- ретної держави; вміє визначати стан і дієздат- ність трудового колективу. <i>Знання:</i> знає специфіку соціологічного підходу до аналізу суспільства; критерії класифікації та ознаки соціальних інститутів та спільностей; володіє технологією соціологічного дослі- дження.	Виробнича, соціально- виробнича, соці- ально-побутова сфери діяльності.	Організаційна, управ- лінська, виконавська функції.

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Бузенков В.Г., Юдин Б.Г., Введение в философию. Уч. пособие. – М.: Республика, 2005.
2. Гуревич П.С. Философия. (Учебное пособие). – М., 2005. – 400с.
3. Дмитриев Т.А. История философии. – М., 2005. – 243с.
4. Ивин А.А. Основы социальной философии. (Учебное пособие). – М., 2005
5. История мировой философии: учеб. Пособие / А.И. Алешин, К.В. Бандуровский, В.Д. Губин и др. – М., 2008.
6. Кривуля О.М. Історія філософії. Репрезентативний курс. - Х.: ХНАМГ, 2004.
7. Философский энциклопедический словарь. - М., 1998.
8. Білодід Ю.М. Філософія. Український світоглядний акцент. Навч. пос. – К., 2006.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

Філософія

Мета та завдання вивчення дисципліни: забезпечити логіко-методологічний рівень досліджень при підготовці спеціалістів, ознайомлення студентів з правилами і законами логічного мислення, враховуючи особливість підготовки спеціалістів на основі спеціальних прикладів опанування студентами логіки професіонального дослідника, забезпечити глибоке засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, високу світоглядно-методологічну культуру студентів, формування системи знань з етики та естетики, залучення до фундаментальних етичних та естетичних цінностей, перетворення їх у стійкі переконання та мотиви поведінки, забезпечити науково методологічний рівень з релігієзнавства при підготовці спеціалістів згідно вимогам міністерства освіти України і державним нормативним актам, опанування студентами методів професіонального дослідження, формування розуміння сутності релігійних течій та проблем сучасного релігійного життя.

Предмет вивчення дисципліни: світ як цілісність і відношення та місце людини у світі, історія виникнення та розвитку релігії, найбільш загальні закони і форми етичного та естетичного пізнання, засвоєння і перебудови суспільного життя по законам краси, основні форми і закони правильного мислення.

Дисципліна Філософія (5.5/198)

Модуль 1. Філософія

ЗМ1. Історія філософії

1. Філософія як світогляд, її призначення, зміст і функції в суспільстві.
2. Філософія античного світу.
3. Філософія середньовічного суспільства.
4. Філософія Відродження та Реформації.
5. Філософія Нового часу та доби Просвітництва.
6. Німецька класична філософія та марксизм.
7. Традиції та особливості розвитку філософської думки в Україні.
8. Сучасна світова філософія.

ЗМ2 Онтологія.Гносеологія

9. Матерія
10. Свідомість
11. Пізнання

ЗМ3 Соціальна філософія

12. Суспільство як система що розвивається.

Аннотация программы учебной дисциплины

Философия

Цель и задание изучения дисциплины: обеспечить логіко-методологічний уровень исследований при подготовке специалистов, ознакомления студентов с правилами и законами логического мышления, учитывая особенность подготовки специалистов на основе специальных примеров овла-

дения студентами логики профессионального исследователя, обеспечить глубокое усвоение специфики философского постигания действительности, высокую мировоззренческо-методологическую культуру студентов, формирования системы знаний из этики и эстетики, привлечение к фундаментальным этическим и эстетичным ценностям, превращение их в стойкие убеждения и мотивы поведения, обеспечить научно методологический уровень из релігієзнавства при подготовке специалистов согласно требованиям министерства образования Украины и государственным нормативным актам, овладения студентами методов профессионального исследования, формирования понимания сущности религиозных течений и проблем современной религиозной жизни.

Предмет изучения дисциплины: мир как целостность и отношение и место человека в мире, история возникновения и развития религии, наиболее общие законы и формы этического и эстетичного познания, усвоения и перестройки общественной жизни по законам красоты, основные формы и законы правильного мышления.

Дисциплина Философия (5.5/198)

Модуль 1. Філософія

ЗМ1. Історія філософії

1. Філософія як світогляд, її призначення, зміст і функції в суспільстві.
2. Філософія античного світу.
3. Філософія середньовічного суспільства.
4. Філософія Відродження та Реформації.
5. Філософія Нового часу та доби Просвітництва.
6. Німецька класична філософія та марксизм.
7. Традиції та особливості розвитку філософської думки в Україні.
8. Сучасна світова філософія.

ЗМ2 Онтологія.Гносеологія

9. Матерія
10. Свідомість

11. Пізнання

ЗМЗ Соціальна філософія

12. Суспільство як система що розвивається.

Annotation of the program of educational discipline

Philosophy

Purpose and task of study of discipline: to provide the логіко-методологічний level of researches at preparation of specialists, acquaintances of students with rules and laws of logical thought, taking into account the feature of preparation of specialists on the basis of the special examples of capture the students of logic of professional researcher, to provide the deep mastering of specific of the philosophical understanding of reality, high view-methodological culture of students, formings of the system of knowledges from ethics and aesthetics, bringing in to the fundamental ethics and aesthetically beautiful values, transformation them in proof persuasions and reasons of conduct, to provide scientifically a methodological level from релігієзнавства at preparation of specialists in obedience to the requirements of department of education of Ukraine and state normative acts, capture, forming of understanding of essence of religious flows and problems of modern religious life, the students of methods of professional research.

Article of study of discipline: world as integrity and relation and place of man in the world, history of origin and development of religion, most general acts and forms of ethics and aesthetically beautiful cognition, mastering and alteration of public life on the laws of beauty, basic forms and laws of correct thought.

Discipline is Philosophy (5.5/198)

Module 1. Philosophy

Zm1. History of philosophy

1. Philosophy as world view, its setting, maintenance and functions, is in society.
2. Philosophy of the ancient world.

3. Philosophy of medieval society.
4. Philosophy of Revival and Reformation.
5. Philosophy of New time and time of Elucidative.
6. German classic philosophy and marxism.
7. Traditions and features of development of philosophical idea are in Ukraine.
8. Modern world philosophy.

Zm2 Ontology.Gnosiology

9. Matter
10. Consciousness
11. Cognition

Zm3 Social philosophy

12. Society as system that develops.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента (денна форма навчання)

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5,5 Модулів – 1 Змістових модулів – 3 Загальна кількість годин – 198	Напрями: спрямування 6.060103 «Гідротехніка»(Водні ресурси) Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Статус дисципліни - Нормативна Рік підготовки: 2-й Семестр: 3-й Лекції – 36 год. Практичні – 36 год. Самостійна робота – 126год. Вид підсумкового контролю: 3 семестр - іспит

2.2. Розподіл обсягу навчальної роботи студента (заочна форма навчання)

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5,5 Модулів – 1 Змістових модулів – 3 Загальна кількість годин – 198	Напрями: спрямування 6.060103 «Гідротехніка» (Водні ресурси) Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Статус дисципліни - Нормативна Рік підготовки: 2-й Семестр: 3-й Лекції – 6 год. Практичні – 4 год. Самостійна робота – 188 год. Вид підсумкового контролю: 3 семестр - іспит

Структура робочої програми навчальної дисципліни

Спеціальність, Спеціалізація (шифр, абревіатура)	Всього, кредит/ годин	Семестр(и)	Години								Іспит (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	У тому числі			Самостійна робота	У тому чис- лі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб.	КП/КР	РГР		
6.060103 «Гі- дротехні- ка»(Водні ре- сурси)	5,5/198	3	72	36	36	-	126	-	-	-	3	-
6.060103 «Гі- дротехні- ка»(Водні ре- сурси)	5,5/198	3	10	6	4	-	188	10	-	-	3	-

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення і закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.3. Зміст дисципліни

Дисципліна **Філософія**

(5.5/198)

Модуль 1. Загальна філософія.

ЗМ 1 Історія розвитку філософської думки

1.1 Філософія, її призначення, зміст і функції в суспільстві.

Визначення філософії. Предмет філософського знання. Філософія та світогляд. Функції філософії.

1.2. Антична філософія, її космоцентрична спрямованість. Філософія Середньовіччя.

Загальна спрямованість античної філософії. Філософські погляди досократиків. Класична філософія. Елліністична та римська філософія. Апологетика, Патристика. Схоластика.

1.3. Особливості філософії Відродження. Становлення філософської парадигми Нового часу.

Антропологізм та гуманізм Ренесансу. Раціоналізм та сенсуалізм Нового Часу.

1.4 Німецька класична філософія: проблеми онтології, гносеології, філософської антропології. Панорама сучасної світової філософської думки.

Філософські погляди Канта, Фіхте, Гегеля, Шеллінга, Фейєрбах. Марксизм.

Філософія життя, психоаналітична філософія, феноменологія, позитивізм.

ЗМ 2 Онтологія. Гносеологія

1.5. Проблема буття (онтологія). Дух і матерія, межа протилежності.

Діалектика як загальна концепція розвитку та її альтернативи. Суспільний прогрес. Прогрес і проблеми сучасності.

Рішення основного питання філософії. Матерія, свідомість. Діалектика, метафізика, догматизм, релятивізм, софістика, еклектика. Основні закони і категорії діалектики.

1.6 Свідомість як духовний феномен і предмет філософського аналізу. Гносеологія. Форми та методи наукового пізнання. Вчення про істину. Основний зміст пізнавальної діяльності

Теорії походження та розвитку свідомості. Структура індивідуальної та суспільної свідомості. Перспективи розвитку свідомості. Пізнання, проблеми істини.

ЗМ 3 Соціальна філософія

1.7. Філософський аналіз суспільства.

Суспільний вимір людського буття. Природа та суспільство. Структура суспільства.

1.8. Філософське бачення перспектив людства.

Глобальні проблеми сучасності. Головні рушійні сили історичного процесу суспільства. Геополітика. Глобалістика. Футурологія

1.9. Антропологія.

Виміри людського буття. Сенс життя. Людина та суспільство в історичній перспективі.

2.4. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи					
		Лекц.		Сем., пр.		СРС	
		ДН	ЗН	ДН	ЗН	ДН	ЗН
<i>Модуль I. Філософія</i>	5,5/198	36	6	36	4	126	188
ЗМ1. Історія філософії	3/108	20	3	20	2	68	103
ЗМ2 Онтологія. Гносеологія	1,5/54	10	2	10	1	34	51
ЗМ3 Соціальна філософія	1/36	6	1	6	1	24	34

2.4.1. План лекційного курсу

Зміст	Кількість годин	
	Денне навчання	Заочне навчання
Модуль 1: Філософія	36	6
ЗМ 1 Історія розвитку філософської думки	20	3
1.1 Філософія, її призначення, зміст і функції в суспільстві.	5	0,5
1.2. Антична філософія, її космоцентрична спрямованість. Філософія Середньовіччя.	5	0,5
1.3. Особливості філософії Відродження. Становлення філософської парадигми Нового часу.	5	1
1.4 Німецька класична філософія: проблеми онтології, гносеології, філософської антропології. Панорама сучасної світової філософської думки.	5	1
ЗМ 2 Онтологія. Гносеологія	10	2
1.5. Проблема буття (онтологія). Дух і матерія, межа протилежності. Діалектика як загальна концепція розвитку та її альтернативи. Суспільний прогрес. Прогрес і проблеми сучасності.	5	1
1.6 Свідомість як духовний феномен і предмет філософського аналізу.	5	1
ЗМ 3 Соціальна філософія	6	1
1.7 Гносеологія. Основний зміст пізнавальної діяльності. Форми та методи наукового пізнання. Вчення про істину.	2	0,5
1.8. Філософський аналіз суспільства. Суспільний вимір людського буття.	2	0,25
1.9. Філософське бачення перспектив людства. Глобальні проблеми сучасності.	2	0,25
Усього:	36	6

2.4.2. План практичних занять (денне навчання)

Зміст	Кількість годин	
	Денне навчання	Заочне навчання
Модуль 2: Загальна філософія	36	4
ЗМ 1 Історія розвитку філософської думки	20	2
1.1 Філософія, її призначення, зміст і функції в суспільстві.	5	0,5
1.2. Антична філософія, її космоцентрична спрямованість. Філософія Середньовіччя.	5	0,5
1.3. Особливості філософії Відродження. Становлення філософської парадигми Нового часу.	5	0,5
1.4 Німецька класична філософія: проблеми онтології, гносеології, філософської антропології. Панорама сучасної світової філософської думки.	4	0,5
Модульний контроль	1	-
ЗМ 2 Онтологія. Гносеологія	10	1
1.5. Проблема буття (онтологія). Дух і матерія, межа протилежності. Діалектика як загальна концепція розвитку та її альтернативи. Суспільний прогрес. Прогрес і проблеми сучасності.	5	0,5
1.6 Свідомість як духовний феномен і предмет філософського аналізу.	4	0,5
Модульний контроль	1	-
ЗМ 3 Соціальна філософія	6	1
1.7 Гносеологія. Основний зміст пізнавальної діяльності. Форми та методи наукового пізнання. Вчення про істину.	2	0,5
1.8. Філософський аналіз суспільства. Суспільний вимір людського буття.	2	0,25
1.9. Філософське бачення перспектив людства. Глобальні проблеми сучасності.	1	0,25
Модульний контроль	1	-
Усього:	36	4

2.4.3. Лабораторні роботи (денне навчання)

Не передбачені.

2.4.4. Індивідуальні завдання:

Денне навчання

Підготовка наукового есе – 10 годин.

Теми наукових есе:

1. Грецька міфологія у сучасному світі.
2. Релікти слав'янської міфології у сучасному світі.
3. Значення Десяти божих заповідей, що надані Моисею.
4. Освіта та релігія.
5. Матеріалістичний та ідеалістичний монізм: порівняльна характеристика поглядів Б. Спінози та Г. Гегеля.
6. Свобода індивідуальної свідомості від соціального впливу.
7. Діалектика як революційна душа марксизму: ілюзія чи реальність?
8. Ідея росту та розвитку знання у книзі Т.Куна „Структура наукових революцій”.
9. Інтуїція, досвід, віра, знання – як основа для досягнення істинності.

Заочне навчання

Контрольна робота – 10 годин

Варіант контрольної роботи обирається студентом відповідно до останньої цифри залікової книжки з тематики контрольних робіт з соціології. Передбачено опрацювання навчальної та наукової літератури.

Тематика контрольних робіт модуля

«Філософія»

1. Філософія як світогляд і специфічний вид знання
2. Місце і роль філософії в культурі
3. Генезис філософії, її історичні типи і національні особливості
4. Специфіка філософських проблем
5. Основні розділи філософського знання
6. Проблема духу і свідомості у філософії
7. Соціально-політична і моральна проблематика у філософії Стародавнього Китаю
8. Філософія як метафізика. Сучасні дискусії щодо долі метафізики
9. Філософські школи Індії про світ і людину
10. Онтологічна проблематика в розвитку античної філософії
11. Істина і метод в антропологічній філософії Сократа
12. Життя і філософія Платона
13. Метафізика і соціально-політичне учення Арістотеля
14. Становлення, особливості і етапи розвитку античної філософії
15. Обґрунтування ідеалів належного перебування людини в світі у філософії еллінізму і римської
16. Середньовічна філософія в межах християнської духовності
17. Антропоцентричний і гуманістичний характер філософії і науки в епоху Відродження
18. Формування нової парадигми філософствування в XVII столітті
19. Проблема методу пізнання у філософії Нового часу (Ф. Бекон, Р. Декарт)
20. Раціоналістична гносеологія і метафізика Б. Спінози і Р. Лейбніца
21. Криза емперизма у філософії Дж. Берклі і Д. Юма
22. Філософія епохи Освіти
23. Критична філософія Канта
24. Філософська система Гегеля

25. Становлення і основні етапи розвитку філософської думки в Україні
26. Філософія Сковороди
27. Російська філософія XIX-XX століть
28. Суть і основні етапи розвитку позитивізму
29. Філософія життя
30. Психоаналітична філософія
31. Життя, смерть і безсмертя: екзистенціональне вимірювання
32. Герменевтика
33. Феноменологія
34. Сучасна релігійна філософія
35. Філософія марксизму
36. Філософські дискусії навколо діалектики, її законів, категорій і принципів
37. Альтернативні методи діалектики
38. Суть і структура свідомості
39. Проблема істини у філософії
40. Наука як об'єкт філософського дослідження. Специфіка наукового знання
41. Теоретичне знання
42. Поняття суб'єкта, об'єкту і предмету наукового знання
43. Метод і методологія. Спеціальні, загальні і загальні методи
44. Основні методи і форми емпіричного рівня наукового пізнання
45. Основні методи і форми теоретичного рівня наукового пізнання
46. Творчість: філософські аспекти проблеми
47. Поняття системи. Системний підхід в пізнанні
48. Наукова проблема і гіпотеза
49. Рівні наукового пізнання
50. наука і псевдонаука
51. Основні проблеми філософії історії. Спрямованість історії
52. Людина як предмет філософського дослідження. Природне і соціальне в людині
53. Структура суспільства. Основні сфери суспільного життя і їх взаємозв'язок

54. Сенс людського життя
55. Основні поняття і проблеми аксиології
56. Поняття культури. Культура і цивілізація
57. Поняття суспільства. Суспільні відносини і людська діяльність
58. Поняття природи. Природне середовище в життєдіяльності людей
59. Етика науки. Соціальна відповідальність ученого
60. Антропосоціогенез: наукові і світоглядні аспекти

2.5. Самостійна навчальна робота студента

Зміст	Кількість годин	
	126	188
ЗМ1. Історія філософії	68	103
1. Філософія як світогляд, її призначення, зміст і функції в суспільстві.	9	13
2. Філософія античного світу.	9	13
3. Філософія середньовічного суспільства.	9	13
4. Філософія Відродження та Реформації.	9	13
5. Філософія Нового часу та доби Просвітництва.	8	13
6. Німецька класична філософія та марксизм.	8	13
7. Традиції та особливості розвитку філософської думки в Україні.	8	13
8. Сучасна світова філософія.	8	12
ЗМ2 Онтологія. Гносеологія	34	51
1. Матерія	11	17
2. Свідомість	12	17
3. Пізнання	11	17
ЗМ3 Соціальна філософія	24	34
1. Суспільство як система, що розвивається.	24	34
Усього:	126	188

2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни.

№ п/п	Контрольні заходи	Обов'язкові або заохочувальні	Максимальна кількість балів за один контрольний захід
1.	Лекційний контроль	Обов'язково	5
2.	Домашнє тестування	Обов'язково	5
3.	Аудиторне тестування	Обов'язково	5
4.	Робота на практичному занятті: - Відповіді на питання, що винесено для розгляду на занятті; - активна участь в обговорюванні питань; - вміння приймати участь в дискусії, аргументувати власну точку зору, використовувати знання, що містяться за межами підручника та лекційного матеріалу.	Обов'язково	5
5.	Поточна контрольна робота	Обов'язково	5
6.	Модульна контрольна робота	Обов'язково	40
7.	Підготовка та обов'язковий захист головних положень реферату в аудиторії Один реферат за семестр.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	10
8.	Виконання домашніх завдань: відповіді на проблемно-пошукові завдання; конспектування першоджерел.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	5
9.	Підготовка та обговорення есе (1-2 сторінки). Одне есе за семестр	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	10
10.	Наукова робота в СНО.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	40

Контроль систематичного виконання практичних (семінарських) занять, і самостійної роботи

Оцінювання проводять за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- 4) вирішення завдань, що було винесено для самостійного опрацювання, і

завдань, що винесено на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

Самостійна робота студентів контролюється протягом усього семестру.

При оцінюванні практичних завдань і самостійної роботи увагу приділяють також їх якості і самостійності, своєчасності виконання завдань (згідно з графіком навчального процесу).

Контроль проходження матеріалів змістовних модулів здійснюється згідно календарного плану занять. Даний вид контролю рівня знань може відбуватися в вигляді тестів або ж як контрольної роботи, за матеріалами відповідних змістовних модулів. Ці контрольні заходи спрямовані на можливість побачити як відбувається опанування студентом матеріалу, що передбачався для вивчення.

Проходження першого модулю з предмету філософія відбувається в письмовій формі у вигляді іспиту. Після проходження другого модулю передбачається контроль у вигляді заліку, який відбувається у письмовому вигляді з предметів: релігієзнавство, логіка, етика та естетика.

Загальна оцінка з модулів та змістовних модулів здійснюється згідно загальних правил та вимог вищої школи та безпосередньо Академії. Сума накопичення балів за трьома змістовими модулями, повинна перевищувати 30 балів, що надає змогу виходу на залікову, або ж на екзаменаційну роботу у кінці семестру, яка повинна бути виконана не менш ніж 20 балів. Таким чином, загальні бали та оцінки визначаються за таблицею, що розроблена та використовується в Академії за внутрішнім вузівським рейтингом або системою ESTC:

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 2. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1 Тестування	20
ЗМ 1.2 Тестування	20
ЗМ 1.3 Тестування	20
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 2 (іспит)	
Іспит (25 білетів по 3 питання в кожному білеті)	40
Всього за модулем 1	100%

Заочне навчання

Поточний контроль контрольна робота.

Підсумковий контроль (іспит) здійснюється у формі письмових відповідей на питання, що винесено на іспит або ж у формі тестування в час, передбачений розкладом занять.

Критерії оцінювання знань з курсу та модулів «ФІЛОСОФІЯ»

Параметри	Відмітка відповіді				
	Зараховано відмінно A	Зараховано дуже добре, добре B, C	Зараховано задовільно, достатньо D, E	Незараховано незадовільно F	Незараховано FX
Володіння понятійним апаратом та категоріями	Основні поняття і категорії засвоєні	Поняття засвоєні, але в деяких випадках неточно	Поняття та категорії засвоєні неточно	Основні поняття і категорії не освоєні	Основні поняття і категорії не освоєні
Знання науково фактичного матеріалу	Вільне володіння необхідним науковим матеріалом	У викладі матеріалу визначаються неточності	У викладі матеріалу визначаються неточності і не беруться необхідні фактичні дані	Неволодіння фактичним матеріалом	Неволодіння фактичним матеріалом
Вміння проводити аналіз і узагальнення	Самостійно проводиться науковий аналіз фактичного матеріалу	Самостійне проведення наукового аналізу фактичного матеріалу, але допускаються неточності і непослідовність	Переказ навчального матеріалу з елементами аналізу	Переказ навчального матеріалу без проведення аналізу	Переказ навчального матеріалу без проведення аналізу з неточностями
Знання учебної літератури курсу	Вільне володіння матеріалами підручника та знання основної літератури	Володіння матеріалами підручника та знання основної літератури	Знання матеріалів підручника та знання основної літератури	Знання матеріалів підручника, але незнання основної літератури	Незнання матеріалів підручника незнання основної літератури
Повнота володіння матеріалами курсу	Вільне володіння матеріалами курсу, відповіді на всі питання	Вільне володіння матеріалами курсу не доліки в обґрунтованості відповідей	Володіння матеріалами курсу не доліки в обґрунтованості відповідей	Слабке володіння матеріалами курсу немає обґрунтованих відповідей	Неволодіння матеріалами курсу, відсутність обґрунтованих відповідей
Оцінювання тестових завдань	Відповіді на всі запитання вірні	Вірні відповіді на запитання до 80%	Вірні відповіді на запитання до 60%	Вірні відповіді на запитання до 50 %	Відповіді на питання менш 50%

2.7. Інформаційно-методичне забезпечення

Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	ЗМ, де застосовується
Гуревич П.С. Философия. (Учебное пособие). – М., 2005. – 400с.	ЗМ 1-3
Кривуля О.М. Історія філософії. Репрезентативний курс. - Х.: ХНАМГ, 2004.	ЗМ 1-3
Философия (философия, религиоведение, логика, этика и эстетика) Кредитно-модульный курс: Учебное пособие Авт.: Будко В.В., Пилипко Е.В., Садовников О.К., Фатеев Ю.А. – Харьков: ХНАГХ, 2008.	ЗМ 1-3
Ивин А.А. Основы социальной философии. (Учебное пособие). – М., 2005 – 440с.	ЗМ 1-3
Цифровий репозитарій ХНАМГ www.ksame.kharkov.ua	ЗМ 1-3

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни “Філософія” для студентів 2 курсів денної і заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напряму підготовки 6.060103 «Гідротехніка (Водні ресурси)»

Укладачі: Юрій Олексійович Фатєєв,
                  Інна Олександрівна Михайлова

План 2009, поз. 376 Р

Підп. до друку 19.11.2009	Формат 60x84 1/8	Папір офісний
Друк на ризографі	Умовн.-друк. арк. 1,1	Обл.-вид. арк. 1,4
Замовл. № 5622	Тираж 10 прим.	

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12